

INTERREG IV C Mini-Programme

Ευρωπαϊκά Δίκτυα, Εμπειρία, Συμβουλές για την Ενεργειακή Αποδοτικότητα εφαρμοσμένη στις πόλεις και στη ζωή των πολιτών της

ΕΝΤΥΠΟ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗΣ

Έκδοση: 31 Μαΐου 2010

1. Περιγραφή προβλήματος και προσέγγιση διαχείρισης έργου

Η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται στην πρώτη γραμμή των διεθνών προσπαθειών για την καταπολέμηση της αλλαγής κλίματος και είναι δεσμευμένη στην προώθηση ανάπτυξης ενός βιώσιμου ενεργειακού τοπίου στην Ευρώπη. Οι πρόσφατες επιστημονικές δημοσιεύσεις (π.χ. 4^η Έκθεση Αξιολόγησης της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την αλλαγή του Κλίματος IPCC, Έκθεση Stern για τις οικονομικές πτυχές της αλλαγής του κλίματος) έχουν τονίσει για ακόμη μια φορά τις δραματικές περιβαλλοντικές συνέπειες της κυριαρχίας των ορυκτών καυσίμων στον τρόπο ζωής μας και τις οικονομικές επιπτώσεις της αλλαγής κλίματος στις κοινωνίες. Η παραγωγή και χρήση ενέργειας, έχουν αποδειχθεί οι μείζονες παράγοντες που ευθύνονται για τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου και της ατμοσφαιρικής ρύπανσης.

Η μετάβαση προς μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα όπως περιγράφεται στο ECCP II καθώς επίσης και στο πρόσφατα δημοσιευμένο Ευρωπαϊκό Στρατηγικό Σχέδιο Ενεργειακής Τεχνολογίας (COM2007/0723) απαιτεί αλλαγή των ενεργειακών προτύπων στις πόλεις και τους πολίτες τους. Η προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας, η εξοικονόμηση ενέργειας, οι ανανεώσιμες ενέργειες και οι βιώσιμες μεταφορές σε τοπικό επίπεδο στην Ευρώπη αποτελεί αναπόσπαστο μέρος μιας ταυτόχρονα περιβαλλοντικής και οικονομικά φιλικής στρατηγικής για την καταπολέμηση της αλλαγής του κλίματος και απόκτησης ενεργειακής ανεξαρτησίας από τις διεθνείς αγορές αερίου και πετρελαίου.

Η ενίσχυση της διαπεριφερειακής συνεργασίας και η κεφαλαιοποίηση των τοπικών εμπειριών είναι ουσιαστικές για την εξασφάλιση αποτελεσματικής εφαρμογής των Ευρωπαϊκών και εθνικών στρατηγικών. Οι τοπικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν σε αυτές τις στρατηγικές σε μια προσέγγιση από την βάση με την εφαρμογή μέτρων για τη βιώσιμη χρήση της ενέργειας και τη μείωση εκπομπών και με την άμεση ενημέρωση και ενεργή συμμετοχή των πολιτών τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και κυβερνήσεις ως εκ τούτου καλούν τις τοπικές αρχές να προβούν στις αναγκαίες δράσεις για την συμβολή στην προστασία του κλίματος. Επιπλέον, η προώθηση της διαπεριφερειακής συνεργασίας διασφαλίζει την οικονομική και κοινωνική συνοχή στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει μεγάλη σημασία για την εξασφάλιση ενσωμάτωσης των περιφερειών σε μια πανευρωπαϊκή προσέγγιση για την βιώσιμη ανάπτυξη στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Οι τοπικές αρχές πρέπει να υποστηριχθούν στην προσπάθειά τους να εκπληρώσουν τους φιλόδοξους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να μειώσουν κατά 20% την κατανάλωση ενέργειας μέχρι το 2020 ενώ ταυτόχρονα να καλύπτουν το 20% των ενεργειακών τους αναγκών από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Η πρόκληση θα είναι να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των πολιτικών στόχων ενεργειακής αποδοτικότητας και της υλοποίησής τους με δράσεις σε περιφέρεια και τοπική διοίκηση. Από την μια πλευρά, η έλλειψη γνώσης, η ανεπαρκής οικονομική και οργανωτική υποστήριξη και δομές καθώς επίσης και τα ελλιπή εργαλεία για δράσεις για την αλλαγή συμπεριφοράς επικρατούν ως λόγοι για την υλοποίηση τοπικών ενεργειακών στρατηγικών και τη χρήση διαρθρωτικών οικονομικών πόρων των ταμείων. Από την άλλη πλευρά, υπάρχει σύνολο επιτυχώς εφαρμοσμένων εργαλείων και μέτρων σε διαφορετικές περιφέρειες που θα μπορούσαν να επεκταθούν, να βελτιωθούν και να μεταφερθούν σε διαπεριφερειακό επίπεδο.

Το πρόγραμμα EnercitEE επικεντρώνεται κυρίως στους πολίτες ως καταναλωτές ενέργειας, προκειμένου να αυξηθεί η ενεργειακή αποδοτικότητα σε τοπικό επίπεδο. Το έργο συνδέει διάφορες Ευρωπαϊκές περιφέρειες με τη δημιουργία ενός δικτύου για την ανταλλαγή εμπειριών, την αξιολόγηση βέλτιστων πρακτικών σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο στον τομέα της ενεργειακής αποδοτικότητας και των βιώσιμων μεταφορών και τη μεταφορά τους σε άλλες περιοχές στα πλαίσια των προγραμμάτων των διαρθρωτικών ταμείων. Σε αυτό το πλαίσιο, το πρόγραμμα EnercitEE βοηθά στο να εξασφαλίσει την ενεργειακή βιωσιμότητα στην Ευρωπαϊκή Ένωση και να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη και την πολιτική σταθερότητα όπως καθορίζεται στις ημερήσιες διατάξεις του Γκέτεμπουργκ και της Λισσαβώνας.

Και οι έξι περιφέρειες έχουν δυνατά και αδύνατα σημεία στις δραστηριότητες ενεργειακής αποδοτικότητας. Το πρόγραμμα EnercitEE τους παρέχει την ευκαιρία να γνωριστούν μεταξύ τους, να ανταλλάξουν τις δικές τους βέλτιστες πρακτικές και να μάθουν από τις λύσεις άλλων περιφερειών.

2. Στόχοι του προγράμματος

Ο κύριος στόχος του προγράμματος είναι η ανταλλαγή εμπειριών για τον εντοπισμό, την ανάλυση και τη μεταφορά ορθών πρακτικών και να βοηθήσει τις τοπικές αρχές και τους πολίτες τους να βελτιώσουν την ενεργειακή τους απόδοση. Για το λόγο αυτό, Έμπειρες Ευρωπαϊκές Περιφέρειες θα μοιραστούν τις στρατηγικές τους με λιγότερο έμπειρες περιφέρειες ώστε να επιταχύνουν τον εντοπισμό των βέλτιστων πρακτικών και να ευνοηθεί η μεταφορά τους σε τοπικό επίπεδο.

Βασισμένοι στις καλύτερες πρακτικές στις διάφορες περιφέρειες, όπως η βιομάζα στο Smaland, τα παθητικά σπίτια στη Σαξωνία, η καινοτομία και πολιτικές τεχνολογίας στην Αιμιλία-Ρωμανία ή η ενεργειακή εκπαίδευση στο Haute-Savoie, το πρόγραμμα EnercitEE θέλει να επιτύχει τους στόχους του με την ανταλλαγή αυτής της εμπειρίας και της γνώσης. Το πρόγραμμα προωθεί την προστασία του περιβάλλοντος καθώς επίσης και τα θετικά αποτελέσματα της ενεργειακής αποδοτικότητας όσον αφορά την εξοικονόμηση χρημάτων, τη διασφάλιση εργασίας και την περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη. Η ενσωμάτωση οικολογικών, οικονομικών και κοινωνικών παραγόντων αντανάκλα τη δέσμευση του προγράμματος για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

Οι τοπικές αρχές θα έχουν την ευκαιρία να λειτουργήσουν ως πρότυπο για τους πολίτες τους καθώς επίσης και για άλλες κοινότητες. Θα μάθουν πώς να πετύχουν αποτελεσματικότερη προσέγγιση και εμπλοκή των πολιτών, να ευαισθητοποιήσουν, να δημιουργήσουν την απαραίτητη πολιτική κατανόηση της δράσης και να δώσουν τις πρακτικές συμβουλές για δράση στα πλαίσια της ενεργειακής αποδοτικότητας.

Η περιφερειακή συνεργασία πραγματοποιείται και ενισχύεται μέσω της καθιέρωσης δικτύου συνεργασιών υπό το πρόγραμμα INTERREG IVC και μέσα από διάφορες δραστηριότητες και αποτελέσματα στα πλαίσια του προγράμματος. Οι περιφερειακοί εταίροι αναλαμβάνουν ρόλο καταλυτικό στην ανάπτυξη, την παροχή και τη διάδοση εργαλείων και μέτρων σε τοπικό επίπεδο. Το πρόγραμμα EnercitEE παρέχει στις περιφέρειες τα απαραίτητα εργαλεία και τις βέλτιστες πρακτικές ως σύνολο εμπειριών· κάθε εταίρος περιφέρεια μπορεί να επιλέξει το δικό του σύνολο μέτρων της ανάλογα με την ιδιαίτερη κατάσταση και τις ανάγκες του.

3. Αναμενόμενα αποτελέσματα

Όλα τα αποτελέσματα του προγράμματος αναφέρονται στην ανταλλαγή εμπειριών με σκοπό να προωθήσουν μέτρα ενεργειακής αποδοτικότητας στις Ευρωπαϊκές περιφέρειες σε ιδιωτικό και δημόσιο επίπεδο.

Το πρόγραμμα EnercitEE προβλέπει νέες λύσεις και καλύτερα εκπαιδευμένο προσωπικό από τα 12 (μέγιστο όριο) υποπρογράμματα που επιλέγονται μέσω των ανοικτών προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Για παράδειγμα η γνώση και οι δεξιότητες 150 υπαλλήλων θα πρέπει να βελτιωθούν μέσω της ανταλλαγής προσωπικού, των περιόδων άσκησης και των δεσμεύσεων των σεμιναρίων.

Το EnercitEE στοχεύει να έχει άμεσο αντίκτυπο τόσο στις πολιτικές όσο και στην ενεργειακή απόδοση των περιφερειών που συμμετέχουν, αξιόλογη βελτίωση στις πολιτικές, μειωμένη κατανάλωση ενέργειας στα δημόσια και ιδιωτικά κτίρια και ένα αυξανόμενο μερίδιο για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Χρησιμοποιώντας διαφορετικούς τρόπους επικοινωνίας και διάδοσης των αποτελεσμάτων του προγράμματος μια θετική επίδραση αναμένεται επίσης για εκείνες τις ευρωπαϊκές περιοχές που δεν συμμετέχουν άμεσα αλλά μαθαίνουν από τα αποτελέσματα του προγράμματος EnercitEE.

Το EnercitEE έχει σχεδιαστεί ως ένα σχέδιο ανάπτυξης ικανοτήτων για το προσωπικό περιφερειακών και τοπικών αρχών καθώς και για τους πολίτες των κοινοτήτων, με την καταγραφή 24 τουλάχιστον βέλτιστων πρακτικών. Η πρόκληση είναι να αναμειχθούν περισσότεροι από 1.000 ενδιαφερόμενοι και πολίτες στις δραστηριότητες αυτού του υποπρογράμματος.

Όλα τα αποτελέσματα και οι δραστηριότητες παρέχουν στις περιφερειακές και τοπικές αρχές την ευκαιρία να παρουσιάσουν και να βελτιώσουν το έργο και την απόδοσή τους. Το προς υλοποίηση πρόγραμμα EnercitEE μπορεί να βοηθήσει την ανάπτυξη και βελτίωση των πολιτικών σε θέματα ενέργειας και κλιματικής αλλαγής στις

έξι συμμετέχουσες περιφέρειες. Η μεταφορά και διάδοση των 6 βέλτιστων πρακτικών που πραγματοποιούνται κατά την υλοποίηση των υποπρογραμμάτων θα συμβάλουν σε μια βελτιωμένη ενεργειακή απόδοση καθώς και στη βιώσιμη ανάπτυξη στην Περιφέρεια.

4. Δομή του υποπρογράμματος EnercitEE του προγράμματος INTERREG IVC

Το EnercitEE ως υποπρόγραμμα του INTERREG IVC αποτελείται από 4 ενότητες:

Ενότητα 1: Διαχείριση του έργου

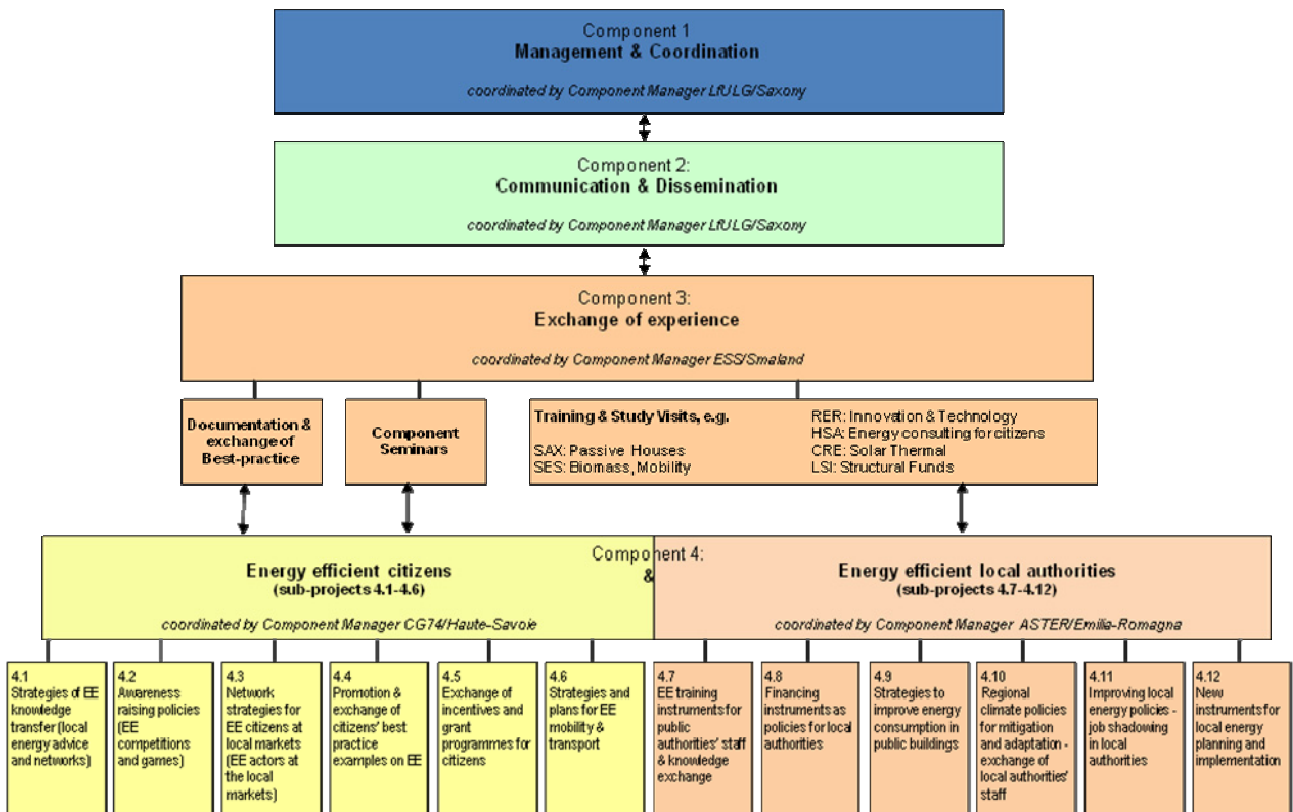
Ενότητα 2: Επικοινωνία και προβολή σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο

Ενότητα 3: Την ανταλλαγή εμπειριών

Ενότητα 4: Ενεργειακά αποδοτικοί πολίτες και τοπικές αρχές (υποπρογράμματα)

Την διοικητική και οικονομική ευθύνη του προγράμματος έχει ο Επικεφαλής Εταίρος η Σαξωνία. Για να εξασφαλιστεί η ομαλή εφαρμογή των στόχων ο επικεφαλής εταίρος οργανώνει ένα Γραφείο για το συντονισμό του Υποπρογράμματος (MPCO) στη Δρέσδη της Γερμανίας.

Πρόσθετα, για την υλοποίηση και την παρακολούθηση των υποπρογραμμάτων κάθε ενότητας υπεύθυνος θα είναι ο Εταίρος της Περιφέρειας. Η ενότητα 1 και η ενότητα 2 υλοποιούνται από τη Σαξωνία. Η ενότητα 3 που αφορά στην ανταλλαγή εμπειριών μεταξύ των συμμετεχουσών περιφερειών μέσω επισκέψεων μελέτης, περιοδική εκπαίδευση και συμμετοχή σε σεμινάρια σε ενότητες υλοποιούνται από τον Εταίρο της Σουηδίας. Η ενότητα 4 αφορά στην επίβλεψη και στην εφαρμογή των υποπρογραμμάτων και πραγματοποιείται από κοινού από την Haute-Savoie (Γαλλία) και την Αιμιλία-Ρωμανία (Ιταλία).

5. Τα υποπρογράμματα του EnercitEE

Η ενότητα 4 του προγράμματος EnercitEE αφορά στα υποπρογράμματα του προγράμματος INTERREG IVC. Συνολικά 12 θεματικές αναπτύσσονται και τα υποπρογράμματα EnercitEE θα επιλεγούν μετά από ανοικτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Επικεντρώνονται σε δύο ομάδες-στόχους σε τοπικό επίπεδο: α) σε πολίτες ως βασική ομάδα κατανάλωσης ενέργειας και β) τοπικές αρχές ως φορείς χάραξης πολιτικής για τη ενεργειακή αποδοτικότητα και ως όργανα που πρέπει να αναδιοργανωθούν για να γίνουν ενεργειακά αποδοτικοί. Το επίκεντρο αυτής της ενότητας είναι να διευκολυνθεί η διαπεριφερειακή συνεργασία και η μικρής κλίμακας πιλοτικές εφαρμογές προκειμένου να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση των πολιτών, των νοικοκυριών και των τοπικών αρχών και την διαμόρφωση σχετικών τοπικών πολιτικών σε αυτόν τον τομέα.

Τα υποπρογράμματα έχουν δύο έμπειρους καθοδηγητές. Υπεύθυνος για τα υπο-έργα 1-6 (SP 1-6, πολίτες) θα είναι ο Εταίρος της Περιφέρειας της Haute-Savoie / Γαλλία, που έχει εμπειρία στον τομέα της εκπαίδευσης και τη δημιουργία φιλικών προς τον πολίτη προγραμμάτων και πολιτικών, υπεύθυνοι για τα υποέργα 7-12 (SP 7-12, τοπικές αρχές) είναι οι Εταίροι Περιφέρεια της Ιταλίας/ASTER και η Περιφέρεια Emilia-Romagna/Ιταλίας, που έχει εμπειρίες και νομοθετικές υποχρεώσεις στο συντονισμό και την αντιμετώπιση των τοπικών αρχών όσον αφορά στην ενεργειακή πολιτική και τα μέτρα.

Δύο ανοικτές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων θα παρουσιαστούν τον Ιούνιο και τον Δεκεμβρίου του 2010. Η Συντονιστική Επιτροπή θα είναι υπεύθυνη για την επιλογή των προτάσεων. Μετά την έγκριση τα υποπρογράμματα θα υλοποιηθούν και θα πραγματοποιηθούν στις Περιφέρειες εντός δυο χρόνων. Η πρόοδος και τα αποτελέσματα των υποπρογραμμάτων θα παρουσιαστούν σε τρία σεμινάρια-ενότητες και στην τελική συνεδρίαση. Οι εμπειρίες και οι καλύτερες πρακτικές που προκύπτουν από τα υποπρογράμματα θα συλλεχθούν και θα χρησιμοποιηθούν στους οδηγούς με τις καλύτερες πρακτικές και το εγχειρίδιο για συστάσεις πολιτικής και επιπλέον θα παρουσιαστούν και θα συζητηθούν σε σεμινάρια διαπεριφερειακής συνεργασίας.

6. Θεματικές ενότητες υποπρογράμματος

SP 1: Στρατηγικές μεταφοράς γνώσης της Ενεργειακής Αποδοτικότητας (ενεργειακές συμβουλές σε τοπικό επίπεδο και πληροφόρηση) (ΕΑ Πολίτες)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Από τότε που η ενεργειακή αποδοτικότητα έχει γίνει ένα από τα κορυφαία ζητήματα για τους φορείς χάραξης πολιτικής σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, πολιτικές έχουν αλλάξει ή καινούριες έχουν υιοθετηθεί με βελτιωμένη γνώση για την ΕΑ και νέα προϊόντα ΕΑ.

Ένας μεγάλος αριθμός ενεργών πολιτών έχει υιοθετήσει πρακτικές ενεργειακής αποδοτικότητας στην καθημερινότητά του και στις δημόσιες υπηρεσίες με τους πολίτες να έχουν την τεχνογνωσία για ενεργειακά αποδοτική συμπεριφορά, την τεχνολογία και τις πολιτικές προσεγγίσεις. Το δυναμικό εξοικονόμησης ηλεκτρικής ενέργειας, θερμότητας και καυσίμων μέσω της ενεργειακής αποδοτικότητας παραμένουν σε ένα αρκετά υψηλό επίπεδο. Χάρη στη συνεχή αύξηση των τιμών της ενέργειας, οι δικαιούχοι κοινωνικής πρόνοιας πρέπει να καταβάλουν ένα ακόμη μεγαλύτερο κόστος για τις βασικές συνθήκες διαβίωσης που οδηγούν σε ένα φαινόμενο ένδειας καυσίμων σε όλη την Ευρώπη. Άλλες ομάδες-στόχοι, όπως οι ιδιοκτήτες σπιτιών και οι ενοικιαστές αρχίζουν να συνειδητοποιούν την εντυπωσιακή αποταμίευση χρημάτων από την ενεργειακή αποδοτικότητα στην καθημερινότητά τους. Συνειδητοποιούν τις δυνατότητες και προσελκύονται όλο και περισσότερο από προϊόντα ΕΑ. Μέχρι σήμερα η γνώση ΕΑ έχει χρησιμοποιηθεί από συμβουλευτικές υπηρεσίες που παρέχονται από ομάδες καταναλωτών ή από τις τοπικές αρχές αλλά το περιεχόμενο παραμένει ακόμα πάρα πολύ ασαφές ή πάρα πολύ γενικό. Νέες πιο σαφείς γνώσεις για την ΕΑ πρέπει να δημιουργηθούν και να διαδοθούν στις αντίστοιχες ομάδες-στόχους και να είναι διαθέσιμες στα νεοσύστατα δίκτυα πολιτών και ενώσεων.

Αυτό το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην ανταλλαγή εμπειριών από τις υπάρχουσες προσεγγίσεις και νέα μέσα θα πρέπει να αναπτυχθούν και να υποστηριχθούν από τοπικές και περιφερειακές πολιτικές.

Θεματικές ενότητες

- Μεταφορά γνώσης ΕΑ
- Καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας
- Συμβουλές εξοικονόμησης ενέργειας
- Πληροφόρηση και εκπαίδευση (ενοικιαστές, ιδιοκτήτες σπιτιών, προσωπικό κτηρίου κοινωνικής πρόνοιας) & στρατηγικές για τη θέσπιση σε πολιτικό επίπεδο
- Περιφερειακά δίκτυα συμβούλων ενέργειας

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ενημερωτικά φυλλάδια της ΕΑ
- Φάκελοι ΕΑ για τους μετανάστες
- Βελτίωση της γνώσης μεταξύ των πολιτών
- Προσδιορισμός νέων ομάδων-στόχων και διαμόρφωση κατάλληλου πληροφοριακού υλικού ΕΑ
- Νεότερη πολιτική για τη μεταφορά γνώσης
- Προώθηση και δημιουργία των νέων ενεργειακών συμβουλευτικών υπηρεσιών και δικτύων

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Πρωτοβουλίες και ενώσεις πολιτών, π.χ. οργανώσεις Κοινωνία των Πολιτών (μόνο ως δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Κοινοτικά ιδρύματα (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Δήμοι και νομαρχίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας

- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Επιστημονικοί φορείς και φορείς της εκπαίδευσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 2: Πολιτικές ευαισθητοποίησης (διαγωνισμοί και παιχνίδια ΕΑ) (ΕΑ Πολίτες)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Οι περισσότερες πολιτικές ευαισθητοποίησης κατά το παρελθόν είχαν επικεντρωθεί σε κοινωνικές και περιβαλλοντικές πτυχές. Με την πρόκληση αναφορικά με την αντιμετώπιση της υπερθέρμανσης του πλανήτη, ισχυρές ενδείξεις για την αλλαγή του κλίματος και την εξάρτηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τις εισαγωγές ορυκτών καυσίμων, οι υπεύθυνοι διαμόρφωσης αναγκάζονται να δημιουργήσουν πολιτικές για να αυξήσει το συνολικό μερίδιο των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα και τη χρήση αποδοτικότερων ενεργειακά πρακτικών. Εκτός από νόμους-ρυθμίσεις, όπως οι ευρωπαϊκοί κανονισμοί ή οι νόμοι της χώρας, τα κίνητρα που μπορούν να παρακινήσουν τους πολίτες να αποκτήσουν ενεργειακά αποδοτική συμπεριφορά μέσω διαγωνισμών, παιχνιδιών ή σχέδια που έχουν αποδειχθεί ιδιαίτερα επιτυχείς πολιτικές.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι για να ενθαρρυνθούν οι πολίτες: ορισμένοι θα θέλουν να συμβάλουν στο όραμα για ένα μέλλον με χαμηλά επίπεδα άνθρακα στις πόλεις, άλλοι ιδιοκτήτες σπιτιών να βελτιώσουν την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων τους, με παραλαβή μια ενεργειακή ετικέτα και να αυξήσουν την αξία του ακινήτου τους, ή τα νοικοκυριά και τα σχολεία βρίσκουν διασκεδαστικό να ανταγωνίζονται μεταξύ τους για το ποιος θα εξοικονομήσει περισσότερη ενέργεια.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να ανταλλάσσει και να εκτιμάει πολιτικές ευαισθητοποίησης για την ΕΑ με την εξασφάλιση της ενεργού συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία.

Θεματικές ενότητες

- Πολιτικές ευαισθητοποίησης, διαγωνισμοί ΕΑ και παιχνίδια
- Προώθηση τοπικών πολιτικών ΕΑ μέσα από παιχνίδια, διαγωνισμούς ΕΑ (π.χ. στα σχολεία, στους ενοικιαστές)
- Ετικέτες ενεργειακής αποδοτικότητας
- Βιώσιμες περιφέρειες ή δήμοι

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών στις πολιτικές ευαισθητοποίησης, διαγωνισμοί και παιχνίδια ΕΑ
- Νέα εργαλεία για την ευαισθητοποίηση πολιτών και πολιτικών αρχηγών
- «Ετικέτα EnercitEE» ή άλλες ετικέτες
- Πράσινοι τοπικοί αριθμοί τηλεφώνου
- Πιλοτικές εφαρμογές με διαγωνισμούς και παιχνίδια ΕΑ
- Κατάλογος με καλύτερες πρακτικές πολιτικής ευαισθητοποίησης, διαγωνισμούς ΕΑ και παιχνίδια
- Στρατηγικές ευαισθητοποίησης μέσω ετικετών ή δήλωσης (π.χ. ενεργειακή αυτάρκεια)
- Συμμετοχή διαφόρων ομάδων πολιτών στη διαδικασία διαμόρφωσης πολιτικής

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Πρωτοβουλίες πολιτών και ενώσεις, π.χ. γειτονίες (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Κοινοτικά Ιδρύματα (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Σχολεία και νηπιαγωγεία (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Δήμοι και νομαρχίες
- Δήμος, ενώσεις και ομοσπονδίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος

- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 3: Στρατηγικές δικτύωσης για την ΕΑ των πολιτών στο πλαίσιο της τοπικής αγοράς (ΕΑ Πολίτες)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Η πλειοψηφία των δήμων λόγω έλλειψης οικονομικών μέσων αδυνατεί να εφαρμόσει μέτρα ΕΑ ή να υποστηρίξει πολιτική δέσμευσης προστασίας του κλίματος. Ως συνέπεια αυτού, δεν μπορούν να αποτελέσουν λαμπρά παραδείγματα για τους πολίτες τους. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας συχνά έχουν πωληθεί σε φορείς ενεργειακών υπηρεσιών και έχουν οδηγήσει στη μείωση επιρροής του Δήμου στην παροχή ενέργειας με χαμηλές εκπομπές άνθρακα.

Οι πολίτες από την άλλη πλευρά αποκτούν συνείδηση της δύναμης της επιρροής τους στη νέα απελευθερωμένη αγορά ενέργειας και σε αντίθεση με τις τοπικές αρχές μπορούν ουσιαστικά να αποφασίσουν μέσα σε μια μέρα εάν θέλουν να προμηθεύουν μια πιο πράσινη ή πιο ενεργειακά αποδοτική ενέργεια (π.χ. καλύτερη συμπαραγωγή). Κατά την επιλογή μιας ΑΠΕ ή την εξοικονόμηση χρημάτων μέσω αλλαγής τοπικού προμηθευτή ενέργειας υπάρχει αυξανόμενο αντίκτυπο στον περιφερειακό οικονομικό κύκλο. Θέσεις εργασίας θα δημιουργούνται μέσω προμηθευτών ΑΠΕ και τα χρήματα που εξοικονομούνται από την αλλαγή του προμηθευτή ενέργειας μπορούν να ξοδευτούν αλλού στην περιφέρεια.

Αυτό το πρόγραμμα πρέπει να εξετάσει τον πιθανό ρόλο των ΕΑ πολιτών μέσα στην τοπική αγορά. Επιπλέον, εμπειρίες θα πρέπει να ανταλλάσσονται μέσα από συνεργασίες δικτύων ΕΑ πολιτών και οι ομάδες καταναλωτών να υποστηρίζονται.

Θεματικές ενότητες

- Online δίκτυο για τους ΕΑ πολίτες
- Προκλήσεις για την ΕΑ στο δημόσιο τομέα (20/20/20 κλπ.)
- Ενεργειακή αποδοτικότητα στις ομάδες & τις οδηγίες πολιτικής ΕΑ
- Ευαισθητοποίηση & σεμινάρια εκπαίδευσης για ΕΑ πολίτες

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών μέσα από δίκτυα στρατηγικής συνεργασίας
- Νέες στρατηγικές δικτύωσης για τους πολίτες ως ΕΑ πολίτες
- Πιλοτικές εφαρμογές για την καθιέρωση στόχων και κριτηρίων ενεργειακής αποδοτικότητας στις πρωτοβουλίες των πολιτών
- Μεταφορά στόχων Ευρωπαϊκής Ένωσης 20/20/20 στα δίκτυα και τις ενώσεις πολιτών
- Προώθηση κριτηρίων ΕΑ(πράσινη αγορά, κριτήρια ΕΑ στην παραγωγή) στις ομάδες κατανάλωσης
- Ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση του ΕΑ πολίτη μέσα στην τοπική αγορά (προμήθεια, προϊόντα, παράδειγμα προς μίμηση)
- Βελτίωση Ενεργειακής Αποδοτικότητας (Βελτίωσης Κατοικίας)
- Ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τη βελτίωση των επιπτώσεων του άνθρακα με μειώσεις προϊόντων και μέτρων
- Στρατηγικές για την κοινή αγορά των ΕΑ προϊόντων

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Πρωτοβουλίες πολιτών και ενώσεων, π.χ. γειτονιές (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Κοινοτικά ιδρύματα (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Δήμοι και νομαρχίες
- Ενώσεις και ομοσπονδίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμοί

SP 4: Προώθηση & ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών πολιτών για την ΕΑ **(ΕΑ πολίτες)**

Πλαίσιο και προκλήσεις

Σε διάφορους τομείς πολλά έργα και προϊόντα ΕΑ που θεωρούνται βέλτιστες πρακτικές έχουν πραγματοποιηθεί κατά τα τελευταία χρόνια: για τα κτίρια, για HVAC [θέρμανση(H) και κλιματισμό(AC)], ενεργειακός εφοδιασμός, συμπαράγωγή ενέργειας, ενεργειακές αποδοτικές ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, κινητικότητα και υπηρεσίες. Οι πολίτες συχνά δεν έχουν πρόσβαση σε αυτές τις βέλτιστες πρακτικές ή έλλειψης γνώσης της ύπαρξής τους. Επιπλέον, σε πολλές εμπορικές εκθέσεις δεν επισημαίνονται επαρκώς οι δυνατότητες ενεργειακής αποδοτικότητας μέσω μικρών συμπεριφοριστικών αλλαγών ή επενδύσεων χαμηλού κόστους.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να βελτιώσει συστηματικά την πρόσβαση, την προώθηση και επικοινωνία αυτών των καλών παραδειγμάτων και αναζήτησης στο πώς αυτό μπορεί να ενσωματωθεί στις τοπικές πολιτικές μακροπρόθεσμα.

Θεματικές ενότητες

- Πεδίο εφαρμογής των παραδειγμάτων βέλτιστης πρακτικής ΕΑ των πολιτών
- Εκθέσεις για την ενέργεια επικεντρωμένες στην ΕΑ (τομείς & εκπαιδευτικά ταξίδια, περιοδεία σε ανοιχτά σπίτια) & παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών για τις διάφορες ομάδες-στόχους
- Παρουσίαση βέλτιστων πρακτικών στις εκθέσεις και ένταξή τους σε τοπικές πολιτικές
- Εργαλεία επικοινωνίας

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών από τους πολίτες και εφαρμογή αυτών
- Διαπεριφερειακή συλλογή των βέλτιστων πρακτικών πιλοτικών εκδηλώσεων
- Συλλογική ανάπτυξη και πειραματική πραγματοποίηση περιοδείας σε ανοιχτά σπίτια και εκπαιδευτικά ταξίδια
- Παρουσίαση της ενεργειακής αποδοτικότητας ως ανεξάρτητη θεματική στις τοπικές εκθέσεις και εκδηλώσεις
- Ανταλλαγή και δημιουργία εργαλείων επικοινωνίας

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Πρωτοβουλίες πολιτών και ενώσεων, π.χ. γειτονίες (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Σχολεία και νηπιαγωγεία (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Δήμοι και νομαρχίες
- Δήμοι και ενώσεις
- Τοπικές και περιφερειακές ενεργειακές υπηρεσίες
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Επιστημονικά ινστιτούτα και Ινστιτούτα εκπαίδευσης(μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 5: Ανταλλαγή κινήτρων και προγράμματα επιχορήγησης για τους πολίτες (ΕΑ πολίτες)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Η ΕΕ αναζητάει καινοτόμα χρηματοδοτικά μέσα για τη βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας σε νοικοκυριά και στους δήμους γενικότερα. Ειδικότερα, αναζητάται ισοσκελισμός εξοφλητέων δανείων και ανεξόφλητων. Ο ισοσκελισμός αυτός ποικίλλει στους διάφορους δήμους, ανάλογα με τους διάφορους παράγοντες όπως το ΑΕΠ ή την ιδιόκτητη περιουσία. Τα ιδιωτικά ή χρηματοδοτικά εργαλεία που ανήκουν στην κατηγορία ανακυκλώσιμων πόρων (revolving funds) μπορούν να αποτελέσουν εναλλακτική λύση για τους υφιστάμενους μηχανισμούς στήριξης ιδίως εάν απαιτούνται ειδικές λύσεις στην τοπική αγορά. Για παράδειγμα, ίδρυση κοινοτικών ή δημοτικών ταμείων μπορεί να πραγματοποιηθεί για να υποστηριχθούν δράσεις ΕΑ ή να δημιουργηθούν κίνητρα καλλιεργειών ΕΑ συμπεριφοράς. Για έργα που έχουν ήδη συγχρηματοδοτηθεί από προγράμματα παροχής κινήτρων ή επιχορήγησης, θα είναι ενδιαφέρον να δούμε που οι λύσεις ενεργειακής αποδοτικότητας μπορούν να πραγματοποιηθούν με λιγότερο κόστος και πώς με παρακολούθηση μπορεί να διασφαλιστεί αποτελεσματικότητα χωρίς ή με περιορισμένο ανθρώπινο δυναμικό.

Από το υποπρόγραμμα μπορεί να προωθηθεί μια διαπεριφερειακή ανταλλαγή απόψεων σχετικά με την παροχή κινήτρων και προγραμμάτων επιχορήγησης, την αξιολόγηση νέων χρηματοδοτικών μηχανισμών ή την κατάρτιση βέλτιστων πρακτικών σχετικά με την ΕΑ με καλή επένδυση για οικονομικό κέρδος.

Θεματικές ενότητες

- Καταγραφή των ορθών πρακτικών από τις τοπικές/περιφερειακές κοινοτικές οδηγίες (ενεργειακή διαχείριση & παροχή κινήτρων)
- Ίδρυση δημοτικών ταμείων
- Προώθηση των καλών παραδειγμάτων και η συμβολή τους στις πολιτικές

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με την παροχή κινήτρων & τα προγράμματα επιχορήγησης
- Αξιολόγηση των ορθών και λαθεμένων πρακτικών ως αποτέλεσμα των τοπικών/περιφερειακών πολιτικών
- Δημιουργία δομών για τα προγράμματα επιχορήγησης για τους πολίτες
- Εμπειρισιακή έκθεση με έργα που συγχρηματοδοτούνται από προγράμματα επιχορήγησης και μπορούν να χρησιμεύσουν ως καλές πρακτικές
- Προοπτικές, κίνδυνοι και απαραίτητες προϋποθέσεις για ίδρυση κοινοτήτων ή ταμείων δήμων

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Ίδρυση κοινοτήτων (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πρωτοβουλίες πολιτών και ενώσεων, π.χ. γειτονιές(μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Σχολεία και νηπιαγωγεία (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Δήμοι και κοινότητες
- Δήμος και ενώσεις
- Τοπικές και περιφερειακές ενεργειακές υπηρεσίες
- Δημόσιοι οργανισμοί για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Επιστημονικά ινστιτούτα και Ινστιτούτα εκπαίδευσης(μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 6: Στρατηγικές και σχέδια για την Ενεργειακά Αποδοτική κινητικότητα & μεταφορά (ΕΑ πολίτες)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Κατά την οργάνωση του EnercitEE όλες οι περιφέρειες διαβεβαίωσαν πως η κινητικότητα είναι ο μόνος τομέας στους δήμους που στο παρελθόν δεν θα μπορούσε να επιτύχει σημαντική μείωση CO₂. Οι τοπικές αρχές στερούνται πετυχημένων πολιτικών και μέσων για τη μείωση του αριθμού των ιδιωτικών αυτοκινήτων ή για την παροχή ανταγωνιστικών εναλλακτικών μέσων μεταφοράς. Επιπλέον, δεν υπάρχει προοπτική για πράσινους δημοτικούς στόλους εξαιτίας οργανωτικών εμποδίων ή έλλειψης γνώσης σχετικά με την πράσινη προμήθεια.

Έχουν υπάρξει κάποιες ευοίωνες προοπτικές για τη σύνδεση δικτύων διαφόρων συστημάτων μεταφορών σε μια περιοχή, αλλά ένας καλύτερος συντονισμός λείπει ακόμα. Καινοτόμα εργαλεία όπως ηλε-κινητικότητα (e-Mobility) υποστηρίζονται από μερικές μεγαλουπόλεις αλλά δεν είναι ακόμα γνωστά στις μικρότερες πόλεις και τους νομούς.

Αυτό το πρόγραμμα θα πρέπει να ευαισθητοποιήσει πολίτες σχετικά με εναλλακτικές λύσεις κινητικότητας, ενώ συγχρόνως να αξιολογήσει και να συγκρίνει τα αποτελέσματα τοπικών/περιφερειακών πολιτικών.

Θεματικές ενότητες

- Στρατηγική για την κινητικότητα
- Περιφερειακά δίκτυα κινητικότητας
- Συλλογική χρήση του ιδιωτικού αυτοκινήτου (carpooling) και εντατική προσπάθεια για επικράτηση

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τα τοπικά σχέδια & στρατηγικές κινητικότητας (π.χ. Pedelec / E-Bike, δημόσιες μεταφορές και ποδήλατο)
- Αξιολόγηση εναλλακτικών μέσων μεταφοράς
- Δημιουργία δικτύων μεταξύ των ομάδων καταναλωτών
- Βελτιωμένο σύστημα συλλογικής χρήσης ιδιωτικού αυτοκινήτου (carpooling) στους δήμους
- Πράσινες προμήθειες στους δημοτικούς στόλους
- Αξιολόγηση των ορθών και λαθεμένων πρακτικών ως αποτέλεσμα τοπικών περιφερειακών πολιτικών

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Οργανισμοί δημόσιων μεταφορών (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πρωτοβουλίες πολιτών και ενώσεων (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς από δημοσίου δικαίου)
- Δήμοι και νομαρχίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Επιστημονικά ινστιτούτα και Ινστιτούτα εκπαίδευσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 7: Εργαλεία εκπαίδευσης για την ΕΑ για το προσωπικό των δημόσιων υπηρεσιών & την ανταλλαγή γνώσεων (Τοπικές αρχές ΕΑ)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Λόγω των συνεχών αλλαγών και τη βελτίωση των πολιτικών και τεχνολογιών ΕΑ υπάρχει μια συνεχιζόμενη για εκπαιδευτικά εργαλεία και ανταλλαγή γνώσεων για το προσωπικό των δημόσιων υπηρεσιών. Για το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού η ενεργειακή αποδοτικότητα παραμένει ένα επιπλέον θέμα πέρα από τα καθημερινά καθήκοντά τους. Οι τοπικές αρχές μπορούν να καταστούν ενεργειακά αποδοτικές μόνο εάν υπάρχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση συμπεριλαμβανομένων όλων των φορέων στο πλαίσιο μιας αρχής. Γι' αυτό τα εκπαιδευτικά εργαλεία πρέπει να είναι εύκολα προσβάσιμα και πρέπει να προσφέρουν απλή και έξυπνη διδακτική προσέγγιση.

Δίδαγμα που αποκομίσαμε από την υλοποίηση προγραμμάτων, είναι η ανάγκη οι τοπικοί φορείς να ανταλλάσουν τις εμπειρίες τους, και το μερίδιό τους από τις ορθές και βέλτιστες πρακτικές με όσο το δυνατόν περισσότερα άλλα μέλη του προσωπικού.

Μέσω του προγράμματος θα πρέπει να ανταλλάσουν εμπειρία πάνω στα υπάρχοντα εργαλεία εκπαίδευσης ΕΑ και στην ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των τοπικών φορέων. Τα μέσα εκπαίδευσης πρέπει να είναι σύγχρονα ή επικαιροποιημένα και να συνδέονται με τις περιφερειακές και τοπικές πολιτικές.

Θεματικές ενότητες

- Συνεργασία με τα ινστιτούτα εκπαίδευσης & σειρά μαθημάτων για το προσωπικό των τοπικών αρχών
- Διάλογος σε θέματα ενέργειας των τοπικών αρχών και υποστήριξη πολιτικής εφαρμογής
- Εργαλεία για την εκπαίδευση
- Εργαλεία εκπαίδευσης ΕΑ για ορισμένες ομάδες-στόχους στις κοινότητες

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών πάνω σε εργαλεία εκπαίδευσης για τις δημόσιες υπηρεσίες
- Ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τις πρακτικές συνέπειες της ενεργειακής απόδοσης & ΑΠΕ
- Αξιολόγηση των πιο κατάλληλων εργαλείων εκπαίδευσης
- Στρατηγικές για συνεργασία με εκπαιδευτικά ιδρύματα
- Συλλογική οργάνωση, παρακολούθησης της εκπαίδευσης για την ΕΑ σε συγκεκριμένες ομάδες-στόχους (π.χ. τοποθέτηση όπισθεν των κτηρίων)
- Προώθηση διαλόγου εντός και μεταξύ των τοπικών αρχών με σκοπό την διάχυση γνώσεων

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Επιστημονικοί φορείς & Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Δήμοι και νομαρχίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες ενώσεις για την προστασία περιβάλλοντος και κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 8: Χρηματοδοτικά εργαλεία ως μέσα αύξησης πολιτικής για την τοπική αυτοδιοίκηση

(Τοπικές αρχές ΕΑ)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Μία από τις προκλήσεις για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής είναι η δημιουργία χρηματοδοτικών εργαλείων για την ενίσχυση της ενεργειακής αποδοτικότητας. Τα χρηματοδοτικά μέσα πρέπει να προσαρμοστούν στις διαφορετικές συνθήκες των κρατών μελών, περιφερειών και πόλεων. Είναι διαθέσιμες διάφορες ευκαιρίες χρηματοδότησης για μέτρα ΕΑ και επενδύσεις για την τοπική αυτοδιοίκηση: Ιδιωτικές-δημόσιες συνεργασίες, Ευρωπαϊκές ή εθνικές επιχορηγήσεις, δάνεια και χρηματοδοτικά μέσα που ανήκουν στην κατηγορία ανακύκλωσης πόρων (revolving funds). Επιπλέον, οι επενδύσεις ιδιωτικών πρωτοβουλιών στις τεχνολογίες ΕΑ, όπως μικρές συμπράξεις υποστηρίζεται ήδη από μερικά κράτη, περιφέρειες ή/και δήμους. Άλλες υπηρεσίες ενέργειας όπως το ανεπίδεκτο μαθήσεως (πραγματοποιήθηκε από τις δημόσιες υπηρεσίες) ή συμβόλαια ενέργειας (υλοποιήθηκε με εργολαβία της ESCO που λαμβάνει ένα χρηματικό μέρος της εξοικονόμησης) υπήρχαν στην αγορά εδώ και μερικά χρόνια τώρα προκειμένου να ανανεώσουν/αντικαταστήσουν την ενεργειακή τεχνολογία (π.χ. θέρμανση/ψύξη στα έργα) και να βελτιώσουν τη διαχείριση ηλεκτρικής ενέργειας στα δημόσια κτίρια. Με την αυξανόμενη εξάρτηση από τις εισαγωγές ενέργειας από μη κοινοτικές χώρες, οι τοπικές αρχές ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για την αποσύνδεση, πράγμα που σημαίνει μια αύξηση της παραγωγικότητας στην περιφέρεια με μικρότερη κατανάλωση ενέργειας και εκπομπές συγχρόνως. Υπάρχουν διάφορες λύσεις προς αυτή την κατεύθυνση, όπως οι επενδύσεις για τον ενεργειακό αποδοτικό τοπικό ενεργειακό εφοδιασμό ή στις μεγάλες τοπικές εγκαταστάσεις ΑΠΕ που μπορούν να οδηγήσουν σε νέες θέσεις και μεγαλύτερη αγοραστική δύναμη.

Αυτό το πρόγραμμα θα πρέπει να αξιολογήσει τα εμπόδια που ανακύπτουν από την υφιστάμενη χρηματοδότηση, να ερευνήσει τα καταλληλότερα χρηματοδοτικά μέσα και να τα παρουσιάσει σύμφωνα με τις ανάγκες των συμμετεχόντων περιφερειών συνεργατών.

Θεματικές ενότητες

- Προώθηση & ανάπτυξη χρήσης των οικονομικών εργαλείων
- χρηματοδοτικά μέσα που ανήκουν στην κατηγορία ανακύκλωσης πόρων (συμ. ΕΕ, ευκαιρίες ΕΤΕ)
- Ενεργειακή απόδοση & συμβόλαια εξοικονόμησης για τις δημόσιες υπηρεσίες, πληροφόρηση, καμπάνιες & ανταλλαγή προηγμένης τεχνολογίας
- Προώθηση της αποσύνδεσης (ενίσχυση της περιφερειακής ανάπτυξης με ταυτόχρονη μείωση εκπομπών CO₂)

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών στα χρηματοδοτικά εργαλεία
- Συλλογική ανάπτυξη του τοπικού & περιφερειακού χρηματοδοτικού εργαλείου
- Ανάπτυξη τοπικών προτύπων υπολογισμού για την αποσύνδεση
- Αξιολόγηση και μεταφορά μοντέλων για τις συμβάσεις ανυπακοής
- Συστάσεις στους υπεύθυνους διαμόρφωσης πολιτικής για τις ειδικά προσαρμοσμένες λύσεις χρηματοδότησης

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Δήμοι και νομαρχίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Επιστημονικοί φορείς & Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 9: Στρατηγικές για την βελτίωση της κατανάλωσης ενέργειας στα δημόσια κτίρια (Τοπικές αρχές ΕΑ)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Τα περισσότερα από τα αρχικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν για την κατανάλωση ενέργειας στα δημόσια κτίρια αποκαλύπτουν ότι τεράστια εξοικονόμηση ενέργειας μπορεί να επιτευχθεί μέσω της αλλαγής της συμπεριφοράς, καθώς και βραχυχρόνιων και μακροχρόνιων επενδύσεων. Η εμπειρία από την υλοποίηση άλλων προγραμμάτων δείχνει ότι μια πρώτη συμβουλή ενέργειας μπορεί να φέρει μεγάλο κέρδος στα ποσά εξοικονόμησης ενέργειας ενώ αμέσως μετά συνήθως σχεδιάζονται και εγκαθίστανται κεντρικά συστήματα αυτόματου ελέγχου και ενεργειακής διαχείρισης.

Δεδομένου ότι τα συστήματα ελέγχου στερούνται συχνά συστηματικής καταγραφής για μεγάλα κτίρια η σωστή εσωτερική κατανάλωση εξακολουθεί να παραμένει δύσκολη. Επιπλέον, η ΕΕ έχει θέσει ένα φιλόδοξο στόχο για την εγκατάσταση των ευφυών συστημάτων μέτρησης για αριθμό που να αφορά τουλάχιστον το 80% του συνόλου των καταναλωτών μέχρι το 2020. Ωστόσο, ορισμένοι στόχοι ενεργειακής απόδοσης των προγραμμάτων ανακαίνισης με ενσωμάτωση τεχνολογιών έχουν πραγματοποιηθεί και κάποια από αυτά παρουσίασαν σημαντική εξοικονόμηση ενέργειας.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να αρχίσει με μια ανταλλαγή υφιστάμενων εργαλείων και εμπειριών από προγράμματα για την ενεργειακή διαχείριση στα δημόσια κτίρια όπου θα πρέπει να αναπτύξουν από κοινού συστήματα πληρωμής για την κατανάλωση ενέργειας ή μεθοδολογίες για τους ενεργειακούς συμβούλους. Στρατηγικές για την ενσωμάτωση των ευφυών συστημάτων μέτρησης της κατανάλωσης σε δημόσια κτίρια θα πρέπει να είναι διαθέσιμα στους υπεύθυνους διαμόρφωσης ενεργειακής πολιτικής.

Θεματικές ενότητες

- Προετοιμασία για την εφαρμογή οδηγιών ΕΑ ανάλογα με τα μεγέθη κατανάλωσης
- Μεθοδολογίες για αρχικές ενεργειακές συμβουλές στις κοινότητες
- Συστήματα για τη σωστή εσωτερική καταγραφή κατανάλωσης ενέργειας στο εσωτερικό του κτιρίου
- Πρόγραμμα ανακαίνισης για κτίρια κοινωνικής κατοικίας

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών πάνω στα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης
- Αξιολόγηση τοπικών & περιφερειακών μεθοδολογιών για τις πρώτες ενεργειακές συμβουλές
- Συλλογική ανάπτυξη τοπικών συστημάτων σωστής καταγραφής κατανάλωσης ενέργειας στο εσωτερικό του κτιρίου
- Αξιολόγηση των προγραμμάτων ανακαίνισης για τα κτίρια
- Στρατηγικές για τους φορείς διαμόρφωσης ενεργειακής πολιτικής στην εφαρμογή οδηγιών ΕΑ (π.χ. «έξυπνοι μετρητές»)
- Μικρή Πειραματική εφαρμογή των από κοινού αναπτυγμένων συστημάτων για την βελτίωση της κατανάλωσης ενέργειας στα δημόσια κτίρια (π.χ. Έξυπνος Μετρητής κ.λ.π.)
- Προετοιμασία διασφάλισης ποιότητας σε νέα κτίρια και ανακαινίσεις για να καλύψει τις μελλοντικές πολιτικές ΕΕ
- Ανταλλαγή ευφυών συστημάτων για την ενεργειακά αποδοτική λειτουργία του κτιρίου

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Δήμοι και νομαρχίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Επιστημονικοί φορείς & Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή ως φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 10: Περιφερειακές πολιτικές για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής & την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή – ανταλλαγές προσωπικού μεταξύ των τοπικών αρχών

Πλαίσιο και προκλήσεις

Περιφερειακά ή τοπικά προγράμματα προστασίας του κλίματος έχουν υλοποιηθεί για περισσότερο από μια δεκαετία. Στο μεταξύ ο μετριασμός και η προσαρμογή απαιτούν νέες λύσεις και προσαρμοστικά σχέδια. Ορισμένες περιφέρειες και δήμοι έχουν σημειώσει πρόοδο σε συγκεκριμένους τομείς και έχουν αποκτήσει τεχνογνωσία με την υλοποίηση προγραμμάτων. Οι απογραφές εκπομπών CO₂ και τα ισοζύγια CO₂ έχουν αυξηθεί δεδομένου ότι η ευρωπαϊκή πολιτική επικεντρώθηκε στη μείωση του CO₂ ως κύριος στόχος της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ.

Οι περισσότερες πόλεις και δήμοι επιθυμούν να καταρτίσουν συγκεκριμένους στόχους μείωσης του CO₂ και να προτείνουν συγκεκριμένα τοπικά μέτρα προσαρμογής ως αποτέλεσμα της αλλαγής κλίματος. Νέες πρωτοβουλίες, όπως το «Σύμφωνο των Δημάρχων» έχουν δημιουργήσει χρήσιμα δίκτυα αλλά και συγκεκριμένες απαιτήσεις - στόχους μείωσης και δημιουργίας για Αειφορική Ενέργεια Πλάνου Δράσης.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να ενθαρρύνει την ανταλλαγή γνώσης μέσω διαπεριφερειακής ανταλλαγής προσωπικού, την από κοινού βελτίωση και τον προσδιορισμό των κατάλληλων μέτρων μετριασμού και προσαρμογής, λαμβάνοντας υπόψη τις νέες πρωτοβουλίες όπως το «Σύμφωνο των Δημάρχων» και την απογραφή εκπομπών CO₂ για το τοπικό ισοζύγιο εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου.

Θεματικές ενότητες

- Διαπεριφερειακή ανταλλαγή προσωπικού
- Πολιτικές που προσεγγίζουν το «Σύμφωνο των Δημάρχων»
- Ισοζύγια του CO₂/μεθοδολογίες απογραφής εκπομπών για τους δήμους/Περιφέρειες για την παρακολούθηση των επιπτώσεων της ενεργειακής πολιτικής
- Κλιματική πολιτική για το μετριασμό και την προσαρμογή

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών στις πολιτικές βελτίωσης πρακτικής για τη συμμόρφωση
- Πολιτικές αξιολόγησης, μεθοδολογίες και εργαλεία για τη συμμόρφωση με τους στόχους μείωσης του CO₂ κατά 20% εκ της πρωτοβουλίας της ΕΕ στο «Σύμφωνο των Δημάρχων»
- Αξιολόγηση του ισοζυγίου εκπομπών CO₂
- Από κοινού ανάπτυξη πολιτικών κλίματος για την μείωση και την προσαρμογή
- Διαπεριφερειακές ανταλλαγές προσωπικού μεταξύ τοπικών αρχών για να μάθουν ο ένας από τον άλλο
- Αντίκτυπος της πολιτικής αξιολόγησης (εκ των προτέρων & εκ των υστέρων)
- Ανταλλαγή εμπειριών σχετικά με τον τρόπο προσαρμογής των περιφερειών της ΕΕ στις απαιτήσεις της πολιτικής για την ενεργειακή αποδοτικότητα
- Συγκέντρωση απόψεων τομεακών πολιτικών προσαρμογής στα περιφερειακά προγράμματα στρατηγικών προσαρμογής ή δράσεων για την ενέργεια & το κλίμα
- Εκτίμηση για το αν τα εργαλεία απογραφής εκπομπών CO₂ – ισοζύγιο CO₂ συμφωνούν με τις περιφερειακές στρατηγικές προσαρμογής

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Δήμοι και νομαρχίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Επιστημονικοί φορείς & Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)

- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 11: Βελτίωση της τοπικής ενεργειακής πολιτικής – Χαρτογράφηση επαγγελματικών ρόλων στις τοπικές αρχές (Job Shadowing) (Τοπικές αρχές ΕΑ)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Παραδείγματα βέλτιστης πρακτικής στις τοπικές ενεργειακές πολιτικές είναι συχνά αποτέλεσμα μακροχρόνιας διαδικασίας, η οποία έχει ξεκινήσει από ένα άτομο όπως είναι ο δήμαρχος ή ο υπεύθυνος εκπρόσωπος του ενεργειακού τμήματος δήμου. Όταν οι εσωτερικές λειτουργίες βαίνουν καλά και υπάρχει ανθρώπινο δυναμικό διαθέσιμο με επαρκή επιστημονική γνώση, το αποτέλεσμα μπορεί να είναι αξιοσημείωτο, όπως για παράδειγμα διαμόρφωση κατάλληλου καινοτόμου τοπικού ενεργειακού σχεδίου. Στις περισσότερες περιπτώσεις, αυτή η διαδικασία κωλύεται από το γεγονός ότι μόνο το πολύ περιορισμένο προσωπικό με την επαρκή τεχνογνωσία είναι διαθέσιμο για όλα τα διαφορετικά στάδια, ειδικά στους μικρού και μεσαίου μεγέθους δήμους. Οι καλές πολιτικές εντούτοις απαιτούν είτε καλά εκπαιδευμένο προσωπικό είτε εξωτερικούς ειδικούς με μια βαθιά γνώση σε θέματα ΕΑ προκειμένου να διευθετηθούν ή να προταθούν οι κατάλληλες τοπικές λύσεις για την ΕΑ.

Προφανώς, υπάρχει έλλειψη καλά εκπαιδευμένου προσωπικού και μη επαρκής εξωτερική συνεργασία στα διαφορετικά στάδια διαμόρφωσης μιας τοπικής ενεργειακής πολιτικής. Οι εξωτερικοί συνεργάτες δεν συμμετέχουν ικανοποιητικά στις διάφορες φάσεις, π.χ. στην άσκηση καθηκόντων ή πρακτικής εκπαίδευσης. Συγχρόνως, οι τοπικές αρχές πρέπει να βελτιώσουν την τεχνογνωσία του προσωπικού σε θέματα ΕΑ μέσω προγραμμάτων ανταλλαγής, εκπαίδευσης κ.λ.π. προκειμένου να είναι σε θέση να αναγνωρίσουν τα κατάλληλα και λιγότερο κατάλληλα εργαλεία ενέργειας και τις πολιτικές για τους δήμους τους.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να ανταλλάξει εμπειρίες σχετικά με τις εκπαιδεύσεις και τα καθήκοντα και να αξιολογήσει τρόπους πώς οι τοπικές πολιτικές ΕΑ θα μπορούσαν να βελτιωθούν μέσω των προγραμμάτων ανταλλαγής ή της ανάμειξης εξωτερικών φορέων χωρίς ή μικρού κόστους.

Θεματικές ενότητες

- Βελτίωση της τοπικής ενεργειακής πολιτικής μέσω της βελτιωμένης γνώσης προσωπικού
- Εκπαίδευση των δημοσίων υπαλλήλων στους δήμους στον τομέα της ενέργειας και του κλίματος
- Εκπαίδευση των πολιτικών και άλλων ενδιαφερομένων

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Μικρές πιλοτικές εφαρμογές εκπαίδευσης στις τοπικές αρχές
- Πρακτικές εκπαίδευσης (π.χ. σπουδαστές) στις τοπικές αρχές που βοηθούν τις αρχές στη διαμόρφωση προγραμμάτων ΕΑ, εγκατάσταση συστημάτων ενεργειακής διαχείρισης κ.λπ..
- Εργαλεία για να ενισχύσει την τεχνογνωσία – αναγνώριση μηχανισμών για την ΕΑ για τη βελτίωση της ενεργειακής πολιτικής στις τοπικές αρχές
- Εκπαίδευση από τις καλύτερες πρακτικές δήμων - παρακολούθηση κατά την ώρα εργασίας στην τοπική αυτοδιοίκηση
- Στρατηγικές για παροχή στοχευμένης εκπαίδευσης σε θέματα ΕΑ στους πολιτικούς, το προσωπικό τοπικών αρχών και άλλους ενδιαφερομένους

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Δήμοι και νομαρχίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος
- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή ως φορείς από δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια

- Επιστημονικοί φορείς & Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (μόνο 5 δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα

SP 12: Νέα εργαλεία για τον τοπικό ενεργειακό σχεδιασμό και την υλοποίηση (Τοπικές αρχές ΕΑ)

Πλαίσιο και προκλήσεις

Η βελτίωση της ενεργειακής αποδοτικότητας απαιτεί συχνά ολοκληρωμένες προσεγγίσεις δεδομένου ότι η υλοποίηση δεν περιορίζεται σε ένα συγκεκριμένο τμήμα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο οριζόντιος προγραμματισμός λαμβάνει υπόψη νέες προσεγγίσεις, τεχνολογίες και κανονισμούς από τους διάφορους τομείς (προγραμματισμό, μεταφορά, κτίριο, και περιβάλλον). Για παράδειγμα, συστήματα διαχείρισης ποιότητας μπορούν να βοηθήσουν στην οργάνωση της εργασίας σε θέματα τοπικής ενεργειακής διαχείρισης και μπορούν να καταρτίσουν τα μέτρα που εφαρμόζονται συγχρόνως από την τοπική αυτοδιοίκηση και από άλλους τοπικούς φορείς.

Οι νέες οδηγίες για την ΕΑ στα κτίρια απαιτούν καλύτερα συστήματα παρακολούθησης κατανάλωσης ενέργειας προκειμένου να διασφαλιστεί η ποιότητα εργασίας και η συμμόρφωση με τους απαιτούμενους στόχους. Δεδομένου ότι τα standards της ενεργειακής διαχείρισης θα ανεβαίνουν συνεχώς έως το 2020 υπάρχει μια ανάγκη για νέα εργαλεία που να ελέγχουν εάν οι εκτιμήσεις σχεδιασμού είναι σωστοί και η εργασία είναι σωστή κατά την οικοδόμηση και ανακαίνιση κτιρίων.

Αυτή η αξιολόγηση των εργαλείων πρέπει να λαμβάνει υπόψη την οικονομική κατάσταση των δήμων, τις διαφορετικές συνθήκες των συμμετεχουσών περιφερειών και τους πιο κατάλληλους φορείς για την δημιουργία τέτοιων εργαλείων σε τοπικό επίπεδο.

Το πρόγραμμα θα πρέπει να ανταλλάξει εμπειρία στα εφαρμοζόμενα συστήματα διαχείρισης ποιότητας, τα εργαλεία ελέγχου και τα εργαλεία ενεργειακού σχεδιασμού. Στρατηγικές για τους μηχανισμούς ελέγχου που θα πρέπει να διαμορφωθούν από κοινού και καινοτόμων μέσω αξιολόγησης πολιτικής. Επιπλέον, η εφαρμογή των κατάλληλων εργαλείων πρέπει να προετοιμαστεί.

Θεματικές ενότητες

- Προώθηση συστημάτων διαχείρισης ποιότητας ως εργαλείο υποστήριξης για τις τοπικές πολιτικές
- Στρατηγικές για την διαμόρφωση ποιοτικού ελέγχου στον κανονισμό κτιρίων
- Αξιολόγηση νέων και υφιστάμενων εργαλείων πολιτικής & των στρατηγικών για βελτίωση

Αναμενόμενες επιπτώσεις, αποτελέσματα, απόδοση

- Ανταλλαγή εμπειριών στα συστήματα διαχείρισης ποιότητας
- Αξιολόγηση προοπτικών και εμποδίων για τον ποιοτικό έλεγχο στα νέα κτήρια και την ανακαίνιση
- Συλλογική ανάπτυξη νέων εργαλείων για τον τοπικό ενεργειακό σχεδιασμό (αστικός σχεδιασμός, ενεργειακός εφοδιασμός, σχέδια χρήσης γης, νόμοι κ.λπ.)
- Αξιολόγηση των επιλεγμένων εργαλείων στις διάφορες περιφέρειες
- Σύνταξη καταλόγου με καλύτερες πρακτικές

Υποψήφιοι συμμετέχοντες στο υποπρόγραμμα

- Δήμοι και νομαρχίες
- Τοπικές και περιφερειακές υπηρεσίες ενέργειας
- Δημόσιες υπηρεσίες για την προστασία του Περιβάλλοντος και Κλίματος

- Εγκαταστάσεις δημόσιας χρήσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Πανεπιστήμια
- Επιστημονικοί φορείς & Διευθύνσεις Εκπαίδευσης (μόνο δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς δημοσίου δικαίου)
- Άλλες δημόσιες υπηρεσίες και ινστιτούτα